

TÜRKİYE BÜYÜK MİLLET MECLİSİ BAŞKANLIĞINA

Aşağıdaki sorularımın, Çevre, Şehircilik ve İklim Değişikliği Bakanı **Murat Kurum** tarafından Anayasanın 98 ve İç Tüzüğü'nün 96. ve 99. maddeleri gereğince yazılı olarak cevaplandırılmasını arz ederim. **27.04.2026**

Nevroz UYSAL ASLAN

Şırnak Milletvekili

Şırnak merkeze bağlı kömür ocaklarının kentin girişinde yer alması, şehirde hava kirliliğini artıran başlıca etkenlerden biridir. Bunun yanı sıra Silopi Termik Santrali'nin faaliyetleri, Silopi'de bulunan gümrük kapısı nedeniyle yük araçlarının yarattığı yoğun egzoz salımı ve doğalgazın hâlen kentin büyük bölümüne ulaşmamış olması sebebiyle ısınmada kömür kullanımının sürmesi, Şırnak ve ilçelerinde hava kirliliğini ağırlaştıran diğer temel unsurlar olarak öne çıkmaktadır. Bu nedenlerle, il genelinde hava kalitesi hem sanayi ve ulaşım kaynaklı emisyonlar hem de yakıt kullanımından kaynaklanan kirleticiler bakımından ciddi biçimde bozulmaktadır.

Şırnak Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün Şırnak İli 2024 Yılı Çevre Durum Raporu'nda ise "İlimizde sanayi tesisleri olmadığından yazın hava kirliliğine rastlanılmamaktadır" denilmektedir. Oysa aynı raporda ilde enerji sektöründe 1 tesis ve 2 baca bulunduğu belirtilmiş; ayrıca Silopi Termik Santrali'nde 2024 yılında 840.682 ton kömür kullanıldığı, bu faaliyet sonucunda 262.636 ton uçucu kül ile 192.521 ton katı atık oluştuğu kaydedilmiştir. Raporda buna rağmen il genelinde yalnızca bir adet hava kalitesi ölçüm istasyonu bulunduğu, bunun merkez ilçede yer aldığı ve sadece SO2 ile PM10 parametrelerini ölçtüğü ifade edilmektedir. Öte yandan, termik santralde bu denli yüksek miktarda kömür kullanımı ve buna bağlı atık oluşumu açıkça kabul edilmesine rağmen, kömürün temin edildiği sahalar, kömür ocaklarının çevresel etkileri ve bu faaliyetlerin hava kirliliğine katkısı raporda

yeterince görünür biçimde ele alınmamaktadır. Bu durum, Şırnak'ta hava kirliliğinin kaynakları, kömür kullanımı, kömür ocaklarının çevresel etkileri ve bunlara ilişkin denetim mekanizmalarının bütünlüklü biçimde değerlendirilmediğini göstermektedir.

Bu bağlamda;

1. Şırnak Çevre Şehircilik ve İklim Değişikliği İl Müdürlüğü'nün Şırnak İli 2024 Çevre Durum Raporu'nda "sanayi tesisleri olmadığından yazın hava kirliliğine rastlanılmamaktadır" ifadesi hangi veri, ölçüm ve tanım esas alınarak yazılmıştır?
2. Silopi Termik Santrali Bakanlığınız açısından sanayi tesisi, enerji tesisi ya da başka bir sınıfta mı değerlendirilmektedir?
3. Raporda ilde yalnızca bir adet hava kalitesi ölçüm istasyonu bulunduğu belirtilirken, Silopi gibi önemli bir emisyon ve kömür kullanım kaynağının bulunduğu bir ilçede neden ayrı bir hava kalitesi izleme istasyonu kurulmamıştır?
4. Şırnak ilinde PM2.5, NOx, ağır metal, kül kaynaklı partikül madde ve diğer halk sağlığı açısından kritik kirleticiler periyodik biçimde izlenmekte midir?
5. Silopi Termik Santrali'nin 2024 ve 2025 yıllarına ait sürekli emisyon ölçüm sistemi verileri nelerdir? Bu veriler aylık ve yıllık bazda sınır değerlere göre nasıl bir tablo ortaya koymaktadır?
6. Silopi Termik Santrali kaynaklı emisyonların yerleşim alanlarına, tarım arazilerine, meralara ve su kaynaklarına etkisine ilişkin son 5 yılda Bakanlığınızca yapılmış modelleme, çevresel etki analizi veya sağlık-etki çalışması bulunmakta mıdır?
7. Şırnak ilinde hava kalitesi izleme altyapısının ilçe bazlı, kaynak odaklı ve kapsamlı parametre ölçümünü içerecek şekilde genişletilmesine ilişkin bir plan mevcut mudur?
8. Silopi Termik Santrali'nde 2024 yılında kullanılan 840.682 ton kömürün ne kadarı Şırnak ili sınırları içindeki ocaklardan, ne kadarı il dışından temin edilmiştir?
9. Silopi Termik Santrali'ne yakıt sağlayan kömür ve/veya asfaltit ocaklarının sayısı kaçtır; bunların ilçe bazında dağılımı, ruhsat durumu ve işletme bilgileri nelerdir?
10. Söz konusu kömür ve/veya asfaltit ocaklarının çıkarma, taşıma, depolama ve yükleme faaliyetlerinin hava kirliliğine etkisine ilişkin Bakanlığınızca yapılmış ayrı bir inceleme veya ölçüm çalışması bulunmakta mıdır?
11. Kömür ocakları ile termik santral arasında yürütülen taşıma ve depolama faaliyetlerinden kaynaklanan toz emisyonu, partikül madde yayılımı ve çevresel kirlilik bakımından hangi denetimler yapılmaktadır?

12. Şırnak ilindeki kömür ve/veya asfaltit ocakları ile Silopi Termik Santrali birlikte değerlendirildiğinde, bunların oluşturduğu kümülatif hava kirliliği etkisine ilişkin herhangi bir çalışma yapılmış mıdır?
13. Silopi Termik Santrali'nde kömür kullanımı sonucu ortaya çıkan uçucu kül ve cürufun depolanması, taşınması ve bertarafı süreçlerinde hava kirliliğini önlemeye dönük hangi tedbirler alınmaktadır?
14. Kömür ocakları, kömür kullanımı ve termik santral kaynaklı hava kirliliğine ilişkin son 5 yılda yapılan denetim sayısı kaçtır; bu denetimlerde kaç uygunsuzluk tespit edilmiş ve hangi idari yaptırımlar uygulanmıştır?